

ват известни промени при брачната церемония. Традицията вече се нарушава. Предвид финансовата невъзможност сватбата да се направи бързо, младите се събират непосредствено след договорката между родителите. Свождането се осъществява веднага, както става и при други цигански групи (фичери, рудари, цигани християни от Силистра и др.) (Ivanova, Krastev 2008: 28).

Цялото поведение на свождането и огласяването на резултатите – тази интимна страна от първите мигове на сексуалния живот на младите се регламентира от традицията. Така се легитимира новият статус на момичето в общността. „В къщи идва техният род, събират се двата рода, да видят. И целият квартал, там свекър, свекървра – знае. Тя е вече млада булка“ (ж., 42 г.). Свождането и неговият резултат маркират победата и властта на мъжа над жената.

С брачното свождане отпада забраната за полово общуване на жената. Нейният сексуален живот с мъжа ѝ е пред погледа и под контрола на възрастните. Ситуацията се променя в зависимост от начина на живот – чергарстване или усядане. „Когато ходихме с катуна, женени вече бяхме, живеехме в една палатка със свекъра, свекървата и другите малки деца. През нощта пускаме едно перде в средата. Ний си имаме одеяло и под него... Мълчим. Свекървата и те мълчат. Всеки си намира колая (има предвид другите семейства, в другите катуни – б.а.). Не ма беше срам. То човек свиква. Децата спяха вътре. Като заспят и тогава. Когато отидохме в Граф Игнатиево наехме къща и всички бяхме там. Всеки си имаше стая и там... Свекърът и свекървата отделно. Етьрвата и тя там с детето – мъжът ѝ беше войник. Аз бях с майката в другата стая. Сега всеки си има стая. Къщата голяма. Децата са отделно“ (ж., 73 г., тракийски калайджии, Старозагорско).

4.4. Кое социално и сексуално поведение на ромската жена се санкционира

Нарушаването от страна на жената на строгите морални норми в циганското/ ромското общество води до съответните санкции, до понижение на социалния ѝ статус. Това налагат не само мъжът ѝ и неговите родители, но и общественото мнение на групата, махалата, общността.

Едно от най-тежките провинения е девойката да не успее да се опази „чиста“ до брака. „Ако е паряница и не е мома, целият квартал ще знае. Всичко се знае. Кой с кого се люби, дали ще я вземе, дали няма да я вземе. Като не излиза „честна“ не я приемат. Целият квартал знае, че тя не е „честна“. Сочат я с пръст. Като са събрани три-четири момчета и тя минава я сочат, приказват. „Ей тая ходила, не излязла „честна“. В квартала няма нещо да не се знае. Има моми, които забременяха, не се ожениха и забременяха. Те са опетнени. Забременява,